

ความตกลงว่าด้วยการค้าสินค้าของอาเซียน (ASEAN Trade in Goods Agreement: ATIGA)

ความตกลงว่าด้วยการค้าสินค้าของอาเซียน (ASEAN Trade in Goods Agreement: ATIGA) เป็นความตกลงที่อาเซียนลงนามในปี 2552 เพื่อนำมาใช้ทดแทนความตกลงว่าด้วยอัตราภาษีพิเศษที่เท่ากันสำหรับเขตการค้าเสรีอาเซียน (Agreement on the Common Effective Preferential Tariff Scheme for the ASEAN Free Trade Area) หรือที่ท่านผู้ประกอบการนำเข้า-ส่งออกหลายท่านอาจคุ้นเคยดีแล้วในนาม CEPT-AFTA

ส่วนเหตุว่าทำไมอาเซียนจึงต้องจัดทำ ATIGA ขึ้นมานั้น ต้องย้อนไปปี 2550 ซึ่งเป็นเวลาที่มีการดำเนินการไปสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (ASEAN Economic Community: AEC) ทวีความเข้มข้นขึ้นมาก อาเซียนจึงมีแนวคิดให้ทบทวนความตกลง CEPT-FTA ซึ่งอาเซียนนำมาใช้เป็นกรอบในการลดและยกเลิกภาษีสินค้ามาตั้งแต่ปี 2535 นั้นให้ทันสมัยทัดเทียมกับกฎเกณฑ์ทางการค้าในระดับสากลเพื่อมุ่งไปสู่ AEC และในที่สุด ATIGA ก็ได้รับการลงนามโดยรัฐมนตรีเศรษฐกิจอาเซียนไปเมื่อวันที่ 26 กุมภาพันธ์ 2552 ที่ประเทศไทย และมีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 17 พฤษภาคม 2553

ATIGA มีขอบเขตกว้างกว่า CEPT-AFTA คือครอบคลุมทั้งการลดภาษีสินค้า มาตรการที่ไม่ใช่ภาษี การอำนวยความสะดวกทางการค้า กระบวนการด้านศุลกากร มาตรการสุขอนามัยพืชและสัตว์ และกฎระเบียบทางเทคนิคที่เป็นอุปสรรคทางการค้า

ในเรื่องการลดภาษี ATIGA ใช้ข้อผูกพันตามพันธกรณีเดิมของ CEPT-AFTA คือ ประเทศสมาชิกเดิม 6 ประเทศ คือ บรูไน อินโดนีเซีย มาเลเซีย ฟิลิปปินส์ สิงคโปร์ และไทย ต้องยกเลิกภาษีสินค้าทุกรายการที่ค้าขายกันระหว่างประเทศสมาชิกอาเซียนภายในปี พ.ศ. 2553 ส่วนอีก 4 ประเทศที่เหลือคือ กัมพูชา ลาว พม่า และเวียดนาม หรือที่เรียกรวมกันว่า CLMV ต้องดำเนินการแบบเดียวกันนั้นภายในปี 2558 แต่ก็มีข้อยกเว้นให้สินค้าบางรายการไปถึงปี 2561 และหากบางท่านอ่านแล้วคิดว่าฟังดูทางการเกินไป ก็ขอสรุปว่า

- ปี 2553 ออสเตรเลีย 6 จะเก็บภาษีนำเข้าจากสินค้าที่ผลิตในอาเซียนร้อยละ 0
- ปี 2558 CLMV ก็จะเก็บภาษีนำเข้าจากสินค้าที่ผลิตในอาเซียนที่ร้อยละ 0 เหมือนกัน
- แต่ CLMV จะมีสินค้ากลุ่มเล็กๆ อีกกลุ่มหนึ่ง ที่จะลดภาษีนำเข้าเหลือร้อยละ 0 ในปี 2561

อย่างไรก็ดี ทุกประเทศอาเซียน รวมทั้งไทย ต่างก็สินค้าจำนวนหนึ่งที่จัดว่าเป็นสินค้าอ่อนไหว ซึ่งแต่ละประเทศสามารถเรียกเก็บภาษีในอัตราไม่เกินร้อยละ 5 ได้ตลอดไป ดังต่อไปนี้

- บรูไน: กาแฟ ชา
- กัมพูชา: เนื้อไก่ ปลามีชีวิต ผักผลไม้บางชนิด พืชบางชนิด
- ลาว: สัตว์มีชีวิตเนื้อโคกระบือสุกรไก่ผักผลไม้บางชนิด ข้าว ยาสูบ
- มาเลเซีย: สัตว์มีชีวิตบางชนิดเนื้อสุกร ไก่ ไข่ พืชและผลไม้บางชนิด ยาสูบ
- พม่า: ถั่ว กาแฟ น้ำตาล ไหม ผ้าย
- ฟิลิปปินส์: สัตว์มีชีวิตบางชนิด เนื้อสุกร ไก่ มันสำปะหลัง ข้าวโพด
- ไทย: กาแฟ มันฝรั่ง มะพร้าวแห้ง และไม้ตัดดอก
- เวียดนาม: สัตว์มีชีวิตบางชนิด เนื้อไก่ ไข่ พืชบางชนิด เนื้อสัตว์ปรุงแต่ง น้ำตาล
- อินโดนีเซียและสิงคโปร์ไม่มีสินค้ากลุ่มนี้

นอกจากนี้ ในอาเซียนก็ยังมีสินค้าอ่อนไหวสูงที่สามารถเก็บภาษีได้สูงกว่าร้อยละ 5 ด้วย แต่มีเพียง 3 ประเทศเท่านั้นที่มีสินค้าอ่อนไหวสูงและสินค้าอ่อนไหวสูงในวงการของอาเซียนก็มีเพียง 2 รายการ คือข้าวและน้ำตาล รายละเอียดดังนี้

- มาเลเซีย: ข้าว (อัตราภาษีสุดท้ายลดเหลือร้อยละ 20 ในปี 2553)
- อินโดนีเซีย: ข้าว (อัตราภาษีสุดท้ายลดเหลือร้อยละ 25 ในปี 2558) และน้ำตาล (อัตราภาษีสุดท้ายลดเหลือร้อยละ 5-10 ในปี 2558)
- ฟิลิปปินส์: ข้าว (อัตราภาษีสุดท้ายลดเหลือร้อยละ 35 ในปี 2558) และน้ำตาล (อัตราภาษีสุดท้ายลดเหลือร้อยละ 5 ในปี 2558)